

Profesor
TADEUSZ LUTY

DOKTOR HONORIS CAUSA

POLITECHNIKI KOSZALIŃSKIEJ

KOSZALIN 2008

Profesor Tadeusz Luty
Doktor Honoris Causa
Politechniki Koszalińskiej

POLITECHNIKA KOSZALIŃSKA

Profesor Tadeusz Luty
Doktor Honoris Causa
Politechniki Koszalińskiej

5 VI 2008

Koszalin 2008

POLITECHNIKA KOSZALIŃSKA

ISBN 978-83-7365-153-1

Przewodniczący Uczelnianej Rady Wydawniczej
Bronisław Słowiński

Redakcja
Agnieszka Kowalska, Tomasz Krzyżyński

Projekt okładki
Tadeusz Walczak

Skład, łamanie
Andrzej Markiewicz

© Copyright by Wydawnictwo Uczelniane Politechniki Koszalińskiej
Koszalin 2008

WYDAWNICTWO UCZELNIANE POLITECHNIKI KOSZALIŃSKIEJ
75-620 Koszalin, ul. Raławicka 15-17

Koszalin 2008, wyd. I, ark. wyd. 2, format B-5, nakład 350 egz.
Druk: ZAPOL, Szczecin

Profesor Tadeusz Luty
Doktor Honoris Causa
Politechniki Koszalińskiej

SPIS TREŚCI

WSTĘP

Prof. dr hab. inż. Tomasz Krzyżyński
UZASADNIENIE WNIOSKU
o nadanie Profesorowi Tadeuszowi Lutemu
tytułu i godności Doktora Honoris Causa Politechniki Koszalińskiej

UCHWAŁA SENATU POLITECHNIKI KOSZALIŃSKIEJ
w sprawie nadania tytułu
Doktora Honoris Causa Politechniki Koszalińskiej
Profesorowi Tadeuszowi Lutemu

Prof. dr hab. inż. Tomasz Krzyżyński
LAUDATIO

UCHWAŁA SENATU POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ

Prof. dr hab. inż. Włodzimierz Kurnik
OPINIA DLA SENATU POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ

UCHWAŁA SENATU POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ

Prof. dr hab. inż. Józef Gawlik
OPINIA DLA SENATU POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ

UCHWAŁA SENATU POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ

Prof. dr hab. inż. Janusz Rachoń
OPINIA DLA SENATU POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ

WYSTĄPIENIE DOKTORA HONORIS CAUSA

WSTĘP

Oddajemy w Państwa ręce książkę poświęconą prof. dr. hab. inż. Tadeuszowi Lutemu, laureatowi tytułu i godności Doktora Honoris Causa Politechniki Koszalińskiej.

Profesor Tadeusz Luty jest wiodącą postacią w polskiej nauce, uczonym o wybitnych osiągnięciach i ustalonym autorytecie. Pełni zaszczytną funkcję rektora Politechniki Wrocławskiej i przewodniczącego Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich.

W dowód uznania zasług na rzecz środowiska akademickiego i osiągnięć naukowych Pana Profesora Senat Politechniki Koszalińskiej zdecydował o nadaniu Jego Magnificencji najwyższej godności akademickiej.

Niniejsza publikacja zawiera uzasadnienie wniosku o nadanie tytułu Doktora Honoris Causa Politechniki Koszalińskiej profesorowi Tadeuszowi Lutemu oraz laudację promotora – prof. dr. hab. inż. Tomasza Krzyżyńskiego. Znajdą tu Państwo uchwałę Senatu Politechniki Koszalińskiej w sprawie uhonorowania Pana Profesora Tadeusza Lutego oraz popierające tę inicjatywę uchwały senatów Politechniki Warszawskiej, Politechniki Krakowskiej i Politechniki Gdańskiej. Na łamach książki przedstawiamy również opinie, wspierające wniosek Politechniki Koszalińskiej o nadanie tytułu doktora honoris causa, przygotowane przez znakomitych recenzentów: prof. dr. hab. inż. Włodzimierza Kurnika, prof. dr. hab. inż. Józefa Gawlika oraz prof. dr. hab. inż. Janusza Rachonia.

Gorąco zachęcamy także do lektury wykładu prof. Tadeusza Lutego.

UZASADNIENIE WNIOSKU

o nadanie Profesorowi Tadeuszowi Lutemu
tytułu i godności Doktora Honoris Causa Politechniki Koszalińskiej

Tytuły i godności Doktora Honoris Causa Politechniki Koszalińskiej nadawane są ludziom wybitnym, o nieprzeciętnej inteligencji, pomysłowym, twórczym i odważnym, którzy osiągnęli już wszystkie szczeble kariery naukowej i odcisnęli piętno na współczesnej nauce.

W zaszczytnym gronie naszych laureatów znalazły się osoby działające dla dobra ludzkości, których powinnością jest konieczność tworzenia czegoś, co przynosi pożytek innym i równocześnie sprawia, że świat idzie naprzód. Niewątpliwie bez nich nauka nie rozwijałaby się tak szybko. To na pewno osobistości, których pracy i postępowaniu warto się przyjrzeć, bo mogą być wzorem do naśladowania.

O przyznaniu tytułu doktora honoris causa decydują również cechy osobowościowe kandydata, jego postawa moralna, umiejętność podejmowania decyzji odważnych i mądrych.

Imponująca wiedza, okupione ciężką pracą dokonania naukowe, życiowe doświadczenie – suma tych wartości da nam dokładny obraz idealnego kandydata do tytułu doktora honoris causa.

W każdej społeczności zdarzają się ludzie wybitni, którzy pozostawiają po sobie dzieła wynoszące ich ponad przeciętność. W społeczności akademickiej taką osobą bez wątpienia jest profesor Tadeusz Luty.

Wydział Mechaniczny Politechniki Koszalińskiej, z racji posiadanych uprawnień, jest wnioskodawcą przyznania najwyższej godności akademickiej – tytułu doktora honoris causa – prof. dr. hab. inż. Tadeuszowi Lutemu.

Profesor Tadeusz Luty jest wiodącą postacią w polskiej nauce, uczonym o wybitnych osiągnięciach i ustalonym autorytecie. Udaje mu się łączyć cechy doskonałego naukowca, dydaktyka i organizatora życia akademickiego. W osobie Pana Profesora widzimy znakomitego na-

uczyciela akademickiego i twórcę nauki, cenionego specjalistę w zakresie fizykochemii ciała stałego, zaangażowanego w rozwój inżynierii materiałowej w Polsce. Profesor Luty jest człowiekiem wielkiej kultury, mądrym rektorem, skutecznym przewodniczącym Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich i członkiem zarządu European University Association, osobą zasłużoną dla integracji krajowego i europejskiego środowiska akademickiego. Jako naukowiec i człowiek wielokrotnie był nagradzany, odznaczany i wyróżniany.

12 marca 2008 roku – po uwzględnieniu znakomitych recenzji zatwierdzonych przez senaty: Politechniki Warszawskiej, Politechniki Krakowskiej i Politechniki Gdańskiej – Senat Politechniki Koszalińskiej podjął uchwałę o nadaniu tytułu doktora honoris causa prof. Tadeuszowi Lutemu.

UCHWAŁA SENATU POLITECHNIKI KOSZALIŃSKIEJ

Nr 10/2008 z dnia 12 marca 2008 r. w sprawie nadania tytułu
Doktora Honoris Causa Politechniki Koszalińskiej
Profesorowi Tadeuszowi Lutemu

Na podstawie art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.) i §26 Statutu PK, Senat Politechniki Koszalińskiej – po wysłuchaniu opinii senatów: Politechniki Krakowskiej, Politechniki Gdańskiej oraz Politechniki Warszawskiej – nadaje Profesorowi Tadeuszowi Lutemu tytuł **Doktora Honoris Causa Politechniki Koszalińskiej.**

Rektor
Politechniki Koszalińskiej

prof. dr hab. inż.
Tomasz Krzyżyński

Q.F.F.

F.Q.S.

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
MY
REKTOR I SENAT POLITECHNIKI KOSZALIŃSKIEJ

ZA WSPÓLNĄ ZGODĄ SENATÓW
POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ
I
POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ
I
POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ

NADALIŚMY
PROFESOROWI ZWYCZAJNEMU NAUK TECHNICZNYCH
DOKTOROWI HABILITOWANEMU INŻYNIEROWI

TADEUSZOWI LUTEMU

DOKTOROWI HONORIS CAUSA

WYBITNEMU SPECJALIŚCIE W ZAKRESIE FIZYKOCHEMII CIAŁA STAŁEGO,
ZAANGAŻOWANEMU W TWORZENIE I ROZWÓJ INŻYNIERII MATERIAŁOWEJ,
NAUCZYCIELOWI I WYCHOWAWCY KADR NAUKOWYCH I STUDENTÓW,
ZASŁUŻONEMU DLA INTEGRACJI KRAJOWEGO I EUROPEJSKIEGO
ŚRODOWISKA AKADEMICKIEGO

W UZNANIU OSIĄGNIĘĆ W PRACY NAUKOWEJ I DYDAKTYCZNEJ
ORAZ ZASŁUG DLA ROZWOJU NAUKI I TECHNIKI

ZASZCZYTNY TYTUŁ, PRAWA I PRZYWILEJE Z NIM ZWIĄZANE

DOKTORA HONORIS CAUSA

I W DOWÓD WIARYGODNOŚCI TEGO WYDARZENIA NINIEJSZY DYPLOM
OPATRZONY PIECZĘCIĄ POLITECHNIKI KOSZALIŃSKIEJ WYSTAWILIŚMY

KOSZALIN, DNIA 5 CZERWCA 2008 ROKU

PROMOTOR
TOMASZ KRZYŻYŃSKI
REKTOR

PROREKTOR
TOMASZ HEESE

QUOD FELIX FAUSTUM

FORTUNATUMQUE SIT

NOMINE REIPUBLICAE POLONAE
NOS
RECTOR SENATUSQUE COSLINAE POLYTECHNICAE

CUM COMMUNI CONSENSU SENATUUM
POLYTECHNICAE GEDANENSIS
ET
POLYTECHNICAE CRACOVIENSIS
ET
POLYTECHNICAE VARSAVIENSIS

DEDIMUS
PROFESSORI REGULARI TECHNICARUM SCIENTIARUM
DOCTORI HABILITATO INGENIARIO

THADDAEO LUTY

DOCTORI HONORIS CAUSA

PRAECELLENTI EXPERTO IN PHYSICOCHEMICA SOLIDI CORPORIS
QUI MAGNAM OPERAM AD TECHNICAM MATERIARUM CREANDAM PONIT
MAGISTRO ATQUE PRAECEPTORI DOCTORUM ET STUDENTIUM
AD REGIONALEM NEC NON EUROPEICAM SOCIETATEM ACADEMICAM
INTEGRANDAM MERITO

EIUS IN STUDIIS ATQUE DIDACTICA SUCCESSUS
ATQUE AD SCIENTIAE ET TECHNICAE PROGRESSUM MERITA CENSENTES

DECORUM TITULUM, IURA ET PRIVILEGIA HUIC TITULO ATTINENTIA

HONORIS CAUSA DOCTORIS

ET PRO VERITATIS HUIUS EVENTUS TESTIMONIO HOC DIPLOMA
SIGILLO COSLINAE POLYTECHNICAE CORROBORATUM EDIDIMUS

COSLINO, DIE V Mensis Mai ANNO MMVIII

PROMOTOR
TOMASZ KRZYŻYŃSKI
RECTOR

PRORECTOR
TOMASZ HEESE

Prof. dr hab. inż. Tomasz Krzyżyński

Promotor

LAUDATIO

**Czcigodny Doktorze Honorowy,
Wysoki Senacie,
Szanowni Państwo!**

Przypadł mi dzisiaj wielki honor wygłoszenia laudacji, pochwały kandydata do tytułu doktora honoris causa – najwyższej godności akademickiej. W naszym tradycyjnym ceremoniale promotor zobowiązany jest dowieść, że tytuł ten jest w pełni zasłużony. Wobec niekwestionowanych zasług laureata moje zadanie nie należy więc do szczególnie trudnych.

Profesor Tadeusz Luty jest wiodącą postacią w polskiej nauce, uczonym o wybitnych osiągnięciach i ustalonym autorytecie. W osobie Tadeusza Lutego widzimy twórcę, profesora, rektora, laureata wielu nagród, wybitnego organizatora życia akademickiego. Ale nie tylko. Widzimy w nim również, a może powinniśmy widzieć przede wszystkim – niezwykłego człowieka, którego postawa moralna i zdecydowane poglądy zasługują na najwyższy szacunek.

Mam zaszczyt w imieniu społeczności akademickiej Politechniki Koszalińskiej przedstawić państwu sylwetkę profesora Tadeusza Lutego.

Prof. Tadeusz Luty urodził się 16 września 1942 roku w Hucie Krzeszowskiej. Studia wyższe ukończył na Wydziale Chemicznym Politechniki Wrocławskiej w 1965 r. Z tą uczelnią związał całą swoją drogę zawodową. Tutaj, w 1968 r., w wieku 26 lat obronił doktorat, a cztery lata później – w 1972 r., jako trzydziestolatek, habilitację. Na tej uczelni, w 1980 r., uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego. Od 1988 r. jest profesorem zwyczajnym. Pełnił funkcję prorektora Politechniki Wrocławskiej w trudnych latach przełomu politycznego (w latach 1987–1993), a od 2002 r. jest rektorem tej uczelni.

Prof. Tadeusz Luty wywodzi się ze szkoły fizykochemii stworzonej na Politechnice Wrocławskiej przez profesorów Krzysztofa Pigonia i Józefa Rohledera i z powodzeniem kontynuuje ich dzieło. Zajmuje się badaniami z zakresu nauk o materiałach, fizykochemią układów molekularnych. Bada dynamikę, przejścia fazowe i transformacje (fotoindukowane i detonacje) w materiałach molekularnych, aby przewidywać ich użyteczne właściwości.

Z ważniejszych osiągnięć należy wymienić prace nad nowymi koncepcjami kontroli i transformowania materiałów molekularnych przy pomocy czynników chemicznych oraz światła. Prof. Luty wykazał istnienie w układach organicznych kompleksów molekularnych, mechanizmu transformującego energię termiczną, mechaniczną i promieniowania tak wydajnie, że w silnie nieliniowym procesie generowana jest nowa faza materii na zasadzie efektu „domino”.

Prace nad transformacjami fotoindukowanymi stworzyły nowe perspektywy badania dynamiki towarzyszących tym transformacjom zmian strukturalnych w ich naturalnej skali czasu (ultraszybka fotokrystalografia).

Spośród licznych osiągnięć naukowych prof. Tadeusza Lutego na szczególną uwagę zasługuje:

1. Wprowadzenie koncepcji elastycznych multipoli do ilościowego opisu wnętrza reakcyjnej, ciśnienia chemicznego i kooperatywnych oddziaływań elastycznych w reakcjach chemicznych i transformacjach niskosymetrycznych układów molekularnych.
2. Odkrycie mechanizmu kondensacji i krystalizacji strun ekscytonowych „charge-transfer” (CT) w celu zrozumienia i opisu silnie kooperatywnego przeniesienia elektronu, transformacji „neutral-ionic” w quasi-jednowymiarowych układach kompleksów molekularnych; badania prof. Lutego pozwoliły wykazać uporządkowanie zrelaksowanych strun CT: statycznych w warunkach równowagi termicznej (diagram fazowy, pT) oraz dynamicznych w procesach nierównowagowych fotoindukowanych femtosekundowym laserem.

Należy podkreślić, że prof. Tadeusz Luty przyczynił się w znaczącym stopniu do rozwoju w Polsce inżynierii materiałowej – interdyscyplinarnej dziedziny badań, która zajmuje się analizą wpływu struktury chemicznej i fizycznej materiałów na ich właściwości elektryczne, mechaniczne, optyczne, powierzchniowe, chemiczne, magnetyczne i termiczne, jak również rozmaite kombinacje tych właściwości. Badania te prowadzą często do powstania nowych gałęzi przemysłu oraz do ulepszenia już stosowanych materiałów.

Dorobek Pana Profesora obejmuje 139 publikacji, cytowanych ponad 800-krotnie (SSCI za lata 1990-2005). Publikował w najbardziej prestiżowych czasopismach naukowych z tzw. listy filadelfijskiej, m.in. *Science*, *Physical Review Letters*, *Chemical Physics Letters*, *Journal of Physical and Chemical*. Jest autorem wielu skryptów, monografii i podręczników akademickich. Prof. Tadeusz Luty zasiada w radach redakcyjnych uznanych czasopism naukowych: „Acta Physica Polonica”, „Materials Science”, „Wiadomości Chemiczne”.

Prof. Tadeusz Luty odbył liczne staże naukowe na uczelniach polskich i zagranicznych. W Polsce – m.in. na Uniwersytecie Jagiellońskim, za granicą: w Laboratorium Neutronowym Zjednoczonego Instytutu Badań Jądrowych w Dubnej (Rosja), w Katedrze Fizyki Ciała Stałego Uniwersytetu w Edynburgu, w Instytucie Chemii Teoretycznej Uniwersytetu w Nijmegen (Holandia). Jako profesor wizytujący pracował w Stanach Zjednoczonych: na Uniwersytecie Stanu Nebraska – Lincoln oraz na Uniwersytecie Stanu Kolorado – Fort Collins; we Francji: na Uniwersytecie w Rennes i na Uniwersytecie w Lille; w Japonii: na Uniwersytecie Tokijskim, w Tokijskim Instytucie Technologicznym oraz Instytucie Nauk Molekularnych w Okazaki. Profesor Luty utrzymuje z tymi uczelniami stałe kontakty, współpracując w zakresie wspólnych grantów badawczych, seminariów, warsztatów naukowych oraz prowadzonych prac doktorskich.

Profesor z powodzeniem łączy pracę naukową z działalnością dydaktyczną. Wykłada chemię fizyczną, termodynamikę statystyczną i fizykochemię ciała stałego na Wydziale Chemicznym i na Wydziale Pod-

stawowych Problemów Techniki Politechniki Wrocławskiej. Swoją wiedzę przekazuje także studentom zagranicznym podczas swych licznych wizyt na tamtejszych uniwersytetach.

Ma też sukcesy w kształceniu kadry. Wypromował w Polsce sześciu doktorów nauk chemicznych i fizycznych oraz dwóch doktorów w Stanach Zjednoczonych; jeden z jego wychowanków jest profesorem.

Prof. Tadeusz Luty uczestniczy w pracach stowarzyszeń naukowych i akademickich, jest członkiem zespołów i sekcji naukowych.

Przejawem aktywności na tym polu jest działalność w European University Association (EUA), największej organizacji uniwersyteckiej w Europie; jednym z jej głównych zadań jest opiniowanie unijnej polityki w zakresie szkolnictwa wyższego. 29 marca 2008 r. prof. Tadeusz Luty, jako pierwszy Polak w historii, został członkiem zarządu European University Association. Wcześniej, w październiku 2007 r., dzięki jego inicjatywie Politechnika Wroclawska była gospodarzem odbywającej się po raz pierwszy w Polsce konferencji European University Association. Było to jedno z najważniejszych wydarzeń akademickich w naszym kraju. W konferencji uczestniczyło prawie 300 osób, w większości – rektorzy szkół wyższych z całej Europy. Tematyka obrad dotyczyła kierowania i zarządzania uniwersytetami europejskimi, a w szczególności „zróznicowania ich zadań, autonomii i odpowiedzialności”. Dużo uwagi poświęcono autonomii uczelni, temu jak powinno się ją kształtować i czy jest ona pomocą, czy przeszkodą w funkcjonowaniu szkół.

Prof. Luty jest członkiem wielu stowarzyszeń naukowych: Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, Polskiego Towarzystwa Chemicznego, Polskiego Towarzystwa Fizycznego, Towarzystwa Popierania i Krzewienia Nauk. Zasiada w radach naukowych: Instytutu Niskich Temperatur i Badań Strukturalnych PAN i Instytutu Fizyki Molekularnej PAN.

W latach 1998-2001 był członkiem Zespołu ds. Współpracy z Zagranicą KBN (PONAT) oraz członkiem sekcji T09 KBN.

Od 2007 r. jest członkiem Rady Zarządzającej Wspólnego Centrum Badawczego UE (Board of Governors of Joint Research Center).

Pełniąc urząd rektora Politechniki Wrocławskiej szczególną wagę przykładą do rozwoju uczelni i osiąga na tym polu wiele sukcesów.

W latach 1987–1993, jeszcze jako prorektor, wspólnie z władzami uczelni przeprowadził studentów przez trudne lata przełomu, a po 1989 r. wprowadzał nowy system studiów na Politechnice Wrocławskiej.

Dzięki staraniom prof. Tadeusza Lutego Politechnika Wrocławska zacieśniła współpracę z Uniwersytetem Technicznym w Dreźnie, co z kolei zaowocowało powołaniem przy Politechnice spółki TUDAC Polska, finansującej stypendia dla najlepszych studentów wrocławskiej uczelni, oraz pozwoliło na komercjalizację rezultatów badań naukowych. Z inicjatywy prof. Tadeusza Lutego utworzono na Politechnice Wrocławskiej Centrum Materiałów Zaawansowanych i Nanotechnologii. Prof. Luty kierował pracami Centrum w latach 2000–2002.

Liczne kontakty Politechniki Wrocławskiej z zagranicznymi uniwersytetami i placówkami naukowymi były źródłem reorganizacji procesu kształcenia. Należy zauważyć, że w kadencji obecnego rektora Politechnika Wrocławska zwiększyła liczbę studentów zagranicznych.

Godne podkreślenia jest zaangażowanie prof. Tadeusza Lutego w budowę Zintegrowanego Centrum Studenckiego, mieszczącego się we Wrocławiu przy ul. Wybrzeże Wyspiańskiego. Rektor Politechniki Wrocławskiej przyczynił się do powstania Centrum, gdzie na ponad 15 tysiącach metrów kwadratowych w zajęciach może równocześnie uczestniczyć ok. 2500 osób. W Centrum mieszczą się m.in. pracownie komputerowe, laboratoria fizyczne, sale wykładowe, czytelnia multimedialna, Biuro Obsługi Studenta i Biuro Pomocy Prawnej i Psychologicznej.

Powszechnie znane jest zaangażowanie prof. Tadeusza Lutego na rzecz powstania we Wrocławiu Europejskiego Instytutu Technologicznego (EIT), co w znaczący sposób powinno umocnić pozycję wrocławskiego środowiska na mapie naukowej świata. Celem EIT będzie pozyskiwanie najlepszych studentów, badaczy i pracowników z całego świata. Będą oni współpracować z czołowymi przedsiębiorstwami przy opra-

cowywaniu i wykorzystywaniu najbardziej zaawansowanej wiedzy i badań, przyczyniając się w ten sposób do ogólnego podnoszenia poziomu kompetencji w zarządzaniu badaniami i innowacjami. Działalność EIT ma skupiać się na łączeniu trzech aspektów trójkąta wiedzy: edukacji, badań i innowacji. Te trzy obszary są kluczem do społeczeństwa opartego na wiedzy. Integracja zespołów pochodzących z uniwersytetów, ośrodków badawczych i przedsiębiorstw zapewni Instytutowi przewagę nad zorganizowanymi w tradycyjnej formie uniwersytetami lub sieciami. Ale jest jeszcze inny ważny powód, dla którego warto walczyć o powołanie Europejskiego Instytutu Technologicznego. Jak mówi sam prof. Luty: „Dzięki Instytutowi to nie Polacy wyjeżdżaliby na studia za granicę, ale „zagranica” przyjeżdżałaby do nas.”

Prof. Tadeusz Luty działa aktywnie na rzecz integracji środowiska akademickiego. Kierując od 2005 r. pracami Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP) skutecznie występował w obronie konstytucyjnego prawa wolności badań naukowych i autonomii uczelni wyższych. Wyrazem tego było stanowisko KRASP wobec ustawy lustracyjnej. Prof. Tadeusz Luty, nie negując samej idei lustracji, wskazywał jednak na zagrożenia, jakie niesła ze sobą realizacja ustawy, której kilkadziesiąt zapisów podważył później Trybunał Konstytucyjny.

Za swoją działalność naukową i dydaktyczną był wielokrotnie nagradzany zarówno w kraju, jak i za granicą. Jest laureatem licznych nagród: Nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (1969, 1973, 1980, 1986), Nagrody Polskiego Towarzystwa Chemicznego (1971), Nagrody Sekretarza PAN (1982, 1988), nagrody Japanese Society for Promotion of Science (1994). Otrzymał także Medal im. Jana Zawidzkiego Polskiego Towarzystwa Chemicznego (1994) oraz Medal Komisji Edukacji Narodowej (1996). Dwukrotnie uhonorowany został tytułem doktora honoris causa. Tę godność nadały mu wrocławskie uczelnie: Uniwersytet Przyrodniczy (2006) i Akademia Wychowania Fizycznego (2007).

20 marca 2008 r. prof. Tadeusz Luty otrzymał najwyższe odznaczenie papieskie przyznawane osobom świeckim – order świętego Sylwestra. Order przyznawany jest za wybitne zasługi na rzecz Pontyfikatu a także za osiągnięcia w dziedzinach nauki i sztuki. Prof. Luty jest ceniony nie tylko przez akademików świeckich, ale także przez przedstawicieli kościelnych wydziałów teologicznych. W środowisku akademickim zabiega o równorzędne traktowanie teologii. Otrzymanie odznaki jest równoznaczne z przystąpieniem do Zakonu Rycerzy św. Sylwestra i łączy się z automatycznym przyznaniem osobistego szlachectwa i tytułu rycerza. Uhonorowanie prof. Tadeusza Lutego orderem świętego Sylwestra świadczy o jego wszechstronności, rozległości zainteresowań, bogatej działalności na wielu polach.

**Szanowny Doktorze Honorowy,
Szanowni Państwo!**

Prof. Tadeusz Luty jest jedną z najważniejszych postaci polskiej nauki. Udaje mu się – co jest niezmiernie trudną sztuką – łączyć cechy doskonałego naukowca, dydaktyka i organizatora życia akademickiego. I za to należą mu się szacunek i uznanie środowiska akademickiego. Przyznanie mu tytułu Doktora Honoris Causa Politechniki Koszalińskiej jest tego symbolicznym wyrazem.

UCHWAŁA SENATU POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ

Uchwała nr 292/XLVI/2008 Senatu Politechniki Warszawskiej
z dnia 27 lutego 2008 r. w sprawie poparcia inicjatywy
nadania prof. Tadeuszowi Lutemu tytułu doktora honoris causa
przez Politechnikę Koszalińską

Senat Politechniki Warszawskiej, po zapoznaniu się z dorobkiem naukowym prof. dr. hab. inż. Tadeusza Lutego, postanawia poprzeć inicjatywę nadania mu tytułu doktora honoris causa przez Politechnikę Koszalińską.

Sekretarz Senatu

Handwritten signature of Teresa Ostrowska in blue ink.

dr inż. Teresa Ostrowska

Rektor

Handwritten signature of Włodzimierz Kurnik in blue ink, featuring a large, stylized initial 'W'.

prof. dr hab. inż.
Włodzimierz Kurnik

Prof. dr hab. inż. Włodzimierz Kurnik
Politechnika Warszawska

OPINIA

dla Senatu Politechniki Warszawskiej w sprawie poparcia wniosku
o nadanie profesorowi Tadeuszowi Lutemu
tytułu Doktora Honoris Causa Politechniki Koszalińskiej

1. WSTĘP

Profesor Tadeusz Luty jest wybitnym w skali światowej uczonym w zakresie chemii fizycznej. Jest postacią powszechnie znaną w środowisku naukowym, nie tylko dzięki swym osiągnięciom badawczym, ale również poprzez bardzo aktywną działalność organizacyjną w szkolnictwie wyższym, związaną z pełnieniem funkcji rektora Politechniki Wrocławskiej oraz przewodniczącego Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich.

Prof. Luty urodził się w 1942 roku w Hucie Krzeszowskiej. Studia wyższe na Wydziale Chemicznym Politechniki Wrocławskiej ukończył w 1965 r. Trzy lata później, w wieku 26 lat, na tym samym wydziale obronił pracę doktorską. W 1972 r. uzyskał stopień doktora habilitowanego, a w 1974 r. został mianowany na stanowisko docenta na Wydziale Chemicznym Politechniki Wrocławskiej. Tytuł profesora nadzwyczajnego osiągnął w roku 1980, a profesora zwyczajnego w 1988. Od 43 lat pracuje na Politechnice Wrocławskiej. Od roku 2002 jest jej rektorem.

Dorobek prof. Tadeusza Lutego w różnych dziedzinach działalności akademickiej oraz publicznej jest tak duży, że mógłby być przedmiotem obszernego opracowania. W niniejszej opinii nie sposób odnieść się do wszystkich jego aspektów. Dlatego, w dalszej części, eksponuję tylko te osiągnięcia, które uważam za najważniejsze z punktu

widzenia postępowania o nadanie godności doktora honoris causa. W moim przekonaniu w sylwetce i działaniach prof. Lutego na podkreślenie zasługują:

- wybitne osiągnięcia naukowe,
- działalność na rzecz całego środowiska akademickiego,
- międzynarodowy format osobowości i działań.

2. OSIĄGNIĘCIA NAUKOWE

Prof. Tadeusz Luty prowadzi badania naukowe w obszarze chemii fizycznej. Wywodzi się ze szkoły naukowej stworzonej na Politechnice Wrocławskiej przez prof. Krzysztofa Pigonia i prof. Józefa Rohledera. Zajmuje się fizykochemią układów molekularnych. Koncentruje się na teorii i modelowaniu transformacji w kryształach i warstwach molekularnych. Badania prof. Lutego stanowią istotny wkład do poznania mechanizmów transformacji termo- i fotoindukowalnych. Wartość tych prac polega na wprowadzeniu do fizyki i chemii materiałów molekularnych koncepcji umożliwiających przewidywanie uporządkowania, wielostabilności i funkcjonalności tych materiałów. Stanowią podstawę inżynierii molekularnej, w tym metod otrzymywania nowych materiałów o pożądanych właściwościach poprzez transformacje indukowane czynnikami fizycznymi.

Dorobek publikacyjny prof. Lutego obejmuje ok. 140 znaczących prac, które powstały w wyniku współpracy z czołowymi zespołami naukowymi i laboratoriami w obszarze chemii fizycznej i nanotechnologii na świecie. Opublikowano je w renomowanych czasopismach, takich jak *Science*, *Journal of the American Chemical Society*, *Journal of Physical Chemistry*, *Journal of the Physical Society of Japan* i w wielu innych. Wyniki swych prac prof. Luty prezentował na światowych konferencjach naukowych. Wiele z nich współorganizował, wiele firmował swym autorytetem jako członek komitetów naukowych i organizacyjnych.

Prof. Tadeusz Luty był inicjatorem utworzenia Centrum Materiałów Zaawansowanych i Nanotechnologii na Politechnice Wrocławskiej. W latach 2000–2002 był jego dyrektorem. Jest członkiem rad nauko-

wych instytutów PAN, członkiem kolegiów redakcyjnych czasopism naukowych, pracuje w stowarzyszeniach naukowych. Jest aktywnym uczonym i niewątpliwie jednym z największych autorytetów w dziedzinie nauk technicznych w Polsce.

3. DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ ŚRODOWISKA AKADEMICKIEGO W POLSCE

W roku 2005, w demokratycznych wyborach, rektorzy zrzeszeni w Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP) powierzyli prof. Tadeuszowi Lutemu funkcję przewodniczącego Konferencji. Wybór ten był wyrazem uznania dla całokształtu wcześniejszej działalności rektora Lutego – jako wybitnego naukowca, doskonałego organizatora, a także człowieka o dużym doświadczeniu i bardzo szerokim spojrzeniu na sprawy nauki i szkolnictwa wyższego w Polsce i na świecie. Obecna kadencja KRASP, w czasie której Konferencję przewodzi prof. Tadeusz Luty, jest szczególna. Rozpoczęła się od wprowadzenia nowej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, co oznaczało konieczność opracowania i uchwalenia przez senaty w ciągu roku nowych statutów uczelni akademickich. Bardzo pomocna w tej ważnej dla wszystkich uczelni sprawie okazała się zainicjowana przez prof. Lutego współpraca KRASP z Fundacją Rektorów Polskich, która opracowała standard statutu spełniającego wymagania ustawowe. Współpraca z Fundacją Rektorów zaowocowała również przyjęciem przez KRASP, dzięki poparciu prof. Lutego, dokumentu „Kodeks dobrych praktyk w szkołach wyższych”, jako etycznego przewodnika i wyznacznika ładu instytucjonalnego w polskich uczelniach.

Jako przewodniczący KRASP, prof. Tadeusz Luty konsekwentnie działa na rzecz współpracy środowiska akademickiego w Polsce oraz w jego interesie. Należy tu wymienić następujące inicjatywy i działania:

- inicjatywa wprowadzenia wspólnej platformy informatycznej szkół wyższych,
- program promocji „Study in Poland” i współpraca z Fundacją „Perspektywy”,

- obrona przywilejów podatkowych dla twórców, w tym akademickich,
- pryncypialne stanowisko wobec pierwszej wersji ustawy lustracyjnej,
- prace nad założeniami do nowelizacji ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym,
- prace nad modelem kariery akademickiej w Polsce,
- stanowisko w sprawie istotnych problemów szkolnictwa wyższego, zwłaszcza poziomu finansowania przez państwo,
- zaangażowanie w rozwój współpracy międzynarodowej, m.in. w ramach EUA.

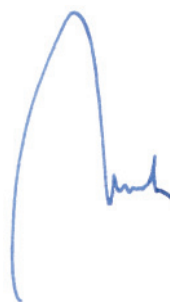
Na podkreślenie zasługuje konsekwentne działanie prof. Tadeusza Lutego na rzecz traktowania edukacji, szkolnictwa wyższego i sfery badań naukowych w kategoriach racji stanu państwa polskiego.

4. MIĘDZYKARODOWY FORMAT OSOBOWOŚCI I DZIAŁAŃ

Prof. Tadeusz Luty jest postacią o formacie światowym. Wynika to nie tylko z tego, że prowadził badania naukowe i wykłady na uniwersytetach w Stanach Zjednoczonych, Japonii i Francji, takich jak University of Nebraska, Colorado State University, University of Tokyo czy University of Lille, ale przede wszystkim z tego, że ideę akademickości postrzega w wymiarze uniwersalnym, a badania naukowe traktuje jako podstawę pozycji Polski w świecie. Dlatego od początku kadencji przewodniczącego KRASP zaangażował się w prace Komisji Statutowej ds. Badań Naukowych Europejskiego Stowarzyszenia Uniwersytetów (EUA). Jest również aktywnym członkiem Prezydium EUA. Na forum EUA wystąpił z niezwykle ważną dla Polski inicjatywą utworzenia Europejskiego Instytutu Technologicznego (EIT), z siedzibą zarządu we Wrocławiu. Z warunkami do działania Instytutu w Polsce władze EUA zapoznały się podczas konwencji EUA, którą jesienią 2007 r. zorganizował we Wrocławiu prof. Tadeusz Luty. Konwencja była sukcesem prof. Lutego, KRASP, Wrocławia i Polski.

5. Wniosek końcowy

Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe oceny, sformułowane nie tylko na podstawie dostarczonych mi materiałów, ale też na podstawie mojej własnej wiedzy dotyczącej działań i sylwetki kandydata, wyrażam przekonanie, że spełnione są wszystkie warunki, aby Senat Politechniki Warszawskiej poparł wniosek o nadanie profesorowi Tadeuszowi Lutemu tytułu Doktora Honoris Causa Politechniki Koszalińskiej.

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized initial 'A' followed by a smaller, more complex signature.

UCHWAŁA SENATU POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ

Uchwała nr 1/p/01/2008 z 18 stycznia 2008 r. w sprawie poparcia wniosku o nadanie prof. Tadeuszowi Lutemu tytułu Doktora Honoris Causa Politechniki Koszalińskiej

Po wysłuchaniu opinii o dorobku prof. dr. hab. inż. Tadeusza Lutego, opracowanej przez prof. dr. hab. inż. Józefa Gawlika, Senat Politechniki Krakowskiej popiera wniosek o nadanie prof. Tadeuszowi Lutemu tytułu Doktora Honoris Causa Politechniki Koszalińskiej.

Rektor
Politechniki Krakowskiej

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'J. Gawlik', is written over a faint, circular blue stamp.

prof. dr hab. inż. Józef Gawlik

Prof. dr hab. inż. Józef Gawlik
Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki

OPINIA

wspierająca wniosek Politechniki Koszalińskiej
o nadanie prof. dr. hab. inż. Tadeuszowi Lutemu
tytułu Doktora Honoris Causa Politechniki Koszalińskiej

1. CHARAKTERYSTYKA KANDYDATA

Prof. dr hab. inż. Tadeusz Luty urodził się 16 września 1942 r. w Hucie Krzeszowskiej. Studia na Wydziale Chemicznym Politechniki Wrocławskiej odbył w latach 1960–1965, uzyskując stopień magistra inżyniera o specjalności inżynieria chemiczna.

Dalsza kariera naukowa kandydata przebiegała w szybkim tempie, bowiem w 1968 r. uzyskał stopień doktora nauk chemicznych, a w 1972 r. doktora habilitowanego na Wydziale Chemicznym Politechniki Wrocławskiej. Tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego otrzymał już w 1980 r., a profesora zwyczajnego – w 1988 r.

Na podkreślenie zasługują liczne, systematycznie odbywane staże naukowe i pobyty studyjne, w szczególności zagraniczne, które były udziałem prof. Lutego w trakcie dotychczasowej działalności naukowej. Są to:

- staż na Uniwersytecie Jagiellońskim (1969–1970),
- staż w laboratorium Neutronowym Zjednoczonego Instytutu Badań Jądrowych w Dubnej (1971),
- staż w Katedrze Fizyki Ciała Stałego na Uniwersytecie w Edynburgu w Anglii (1973–1974),
- staż w Instytucie Chemii Teoretycznej na Uniwersytecie w Nijmegen w Holandii (1978–1979),
- profesor wizytujący na Uniwersytecie Stanu Nebraska – Lincoln w USA (1983–1984, 1994–1995, 1997, 1998, 2000),

- profesor wizytujący na Uniwersytecie w Rennes (1987, 1990, 1993, 1998, 2000) oraz w Lille we Francji (1988, 1994, 1999),
- profesor wizytujący na Uniwersytecie Stanu Kolorado – Fort Collins w USA (1989),
- profesor wizytujący na Uniwersytecie Tokijskim, w Tokijskim Instytucie Technologicznym oraz Instytucie Nauk Molekularnych w Okazaki (1993–1995),
- profesor kontraktowy na Uniwersytecie Stanu Nebraska – Lincoln (od 1997).

Prof. Tadeusz Luty uczestniczył w pracach Zespołu PONAT w Komitecie Badań Naukowych (1996–1998), był członkiem Sekcji Nauk Chemicznych T09 (2001–2002). Jest członkiem rad redakcyjnych czasopism naukowych: *Acta Physica Polonica*, *Materials Science* oraz *Wiadomości Chemicznych*. Jest członkiem rad naukowych Instytutu Niższych Temperatur i Badań Strukturalnych PAN oraz Instytutu Fizyki Molekularnej PAN. Jest także członkiem stowarzyszeń naukowych: Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, Polskiego Towarzystwa Chemicznego, Polskiego Towarzystwa Fizycznego, Towarzystwa Popierania i Krzewienia Nauk.

Prof. Tadeusz Luty należy do wybitnych i znanych postaci w środowisku akademickim. Potrafi umiejętnie i skutecznie łączyć działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną nie tylko na poziomie krajowym, ale także międzynarodowym.

2. DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA I NAUKOWO-BADAWCZA

Na Wydziale Chemii oraz na kierunku międzywydziałowym Inżynieria materiałowa na Politechnice Wrocławskiej prof. T. Luty prowadzi wykłady z chemii fizycznej. Z tego zakresu prowadzi też wykłady na uczelniach zagranicznych w ramach pobytów jako „profesor wizytujący”. Prof. Tadeusz Luty wypromował dotychczas ośmiu doktorów nauk chemicznych (jeden z nich jest już profesorem), sześciu w kraju i dwóch w Stanach Zjednoczonych.

Działalność naukowa kandydata jest ukierunkowana na teorię oraz modelowanie transformacji w kryształach molekularnych i w warstwach molekularnych Langmuira. Do znaczących osiągnięć naukowych prof. T. Lutego należy zaliczyć:

- odkrycie mechanizmu (kondensacja i krystalizacja strun „charge-transfer”), umożliwiającego unikalne porządkowanie cząsteczek za pomocą impulsu światła; prace na fotoindukowaną transformacją „neutral-ionic” w kryształach molekularnych stwarzają nowe możliwości badania dynamiki, towarzyszących tym transformacjom zmian strukturalnych w ich naturalnej skali czasu (ultraszybka fotokrystalizacja); otwierają one drogę do optycznej kontroli przejść fazowych i reakcji chemicznych w fazie stałej,
- wprowadzenie koncepcji elastycznych multipoli dla ilościowego opisu wnęki reakcyjnej, ciśnienia chemicznego i kooperatywnych oddziaływań natury elastycznej w reakcjach chemicznych oraz transformacjach niskometrycznych układów molekularnych.

Wyniki badań profesora i kierowanego przez niego zespołu zostały opublikowane w uznanych, o zasięgu światowym, czasopismach naukowych: *J. Am. Chem. Soc.*, 117, 2441 (1995); *J. Phys. Chem.* 99,8872 (1995); *Acta Phys. Pol.* 87, 1009 (1995); *Mol. Phys. Reports* 14, 157 (1996); *Phys. Rev. Letters* 79, 1690 (1997); *Polish Journal of Chemistry*, 72, 426 (1998); *J. Phys. Soc. Japa*, 73, 1237 (2004); w materiałach międzynarodowych konferencji naukowych, publikowanych m.in. w wydawnictwach Springer – Verlag, Elsevier, Kluger Academic Publisher, Academic Press.

W trakcie pobytów w ośrodkach zagranicznych uczestniczył w programach badawczych polsko-francuskich oraz polsko-japońskich i warsztatach naukowych prowadzonych w tych ośrodkach.

Łączny dorobek naukowy profesora obejmuje 139 opracowań, a w tym jedną monografię, 83 artykuły zagraniczne, 24 krajowe, 28 referatów na konwencjach naukowych (w tym 22 zagraniczne), 3 inne opracowania zwarte.

3. DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACYJNA

Równie istotna i bogata jest działalność organizacyjna prof. T. Lutego. Składają się na nią pełnione, odpowiedzialne funkcje:

- dyrektora Centrum Materiałów Zaawansowanych i Nanotechnologii na Politechnice Wrocławskiej (1999–2002),
- prorektora Politechniki Wrocławskiej (1987 – 1993),
- rektora Politechniki Wrocławskiej (od 2002 r.),
- przewodniczącego Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich (od 2005 r.),
- przewodniczącego Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia i Opola (od 2002 r.),
- członka Prezydium European University Association – EUA (od 2005 r.),
- członka Komisji Statutowej ds. Badań Naukowych EUA (od 2005 r.),
- członka Rady Zarządzającej Wspólnego Centrum Badawczego UE (od 2007 r.).

W środowisku akademickim prof. T. Luty jest znany jako inicjator i organizator rozbudowy bazy dydaktycznej Politechniki Wrocławskiej.

4. WYRÓŻNIENIA I ODZNACZENIA

Z racji swojej ogromnej wiedzy, wybitnych osiągnięć inżynierskich, naukowych, dydaktycznych oraz organizacyjnych prof. Tadeusz Luty zdobył uznanie i szacunek środowiska naukowego w kraju i za granicą. Wyrazem tego są liczne nagrody, odznaczenia i wyróżnienia, do których należą:

- kilkakrotnie przyznane nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (1969, 1973, 1980, 1986),
- nagroda Polskiego Towarzystwa Chemicznego (1971),
- nagrody Sekretarza PAN (1982, 1988),
- nagroda Japanese Society for Promotion of Science (1994),
- Medal im. Jana Zawidzkiego Polskiego Towarzystwa Chemicznego (1994),

- Medal Komisji Edukacji Narodowej (1996),
- doctor honoris causa Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu (2006) oraz Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu (2007).

Biorąc pod uwagę dokonania naukowe, dydaktyczne, organizacyjne i niekwestionowaną pozycję w kraju oraz za granicą prof. dr. hab. inż. Tadeusza Lutego, z pełnym przekonaniem wyrażam opinię, że wniosek Senatu Politechniki Koszalińskiej w sprawie nadania mu zaszczytnego tytułu doktora honoris causa tej uczelni jest w pełni zasadny i godny poparcia przez Senat Politechniki Krakowskiej.

Kraków, dnia 16 stycznia 2008 r.

UCHWAŁA SENATU POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ

Uchwała Senatu Politechniki Gdańskiej nr 208/2008/XXI
z 23 stycznia 2008 r.

– przyjęcie recenzji opracowanej przez prof. Janusza Rachonia
w sprawie nadania prof. Tadeuszowi Lutemu
tytułu i godności Doktora Honoris Causa Politechniki Koszalińskiej

Senat Politechniki Gdańskiej przyjmuje recenzję opracowaną przez
prof. dr. hab. inż. Janusza Rachonia, prof. zw. PG, w sprawie o nadanie
prof. Tadeuszowi Lutemu tytułu i godności Doktora Honoris Causa Po-
litechniki Koszalińskiej.

w zastępstwie
Przewodniczącego Senatu
Prorektor ds. Organizacji i Rozwoju

prof. dr hab. inż.
Romuald Szymkiewicz

Prof. dr hab. inż. Janusz Rachoń
Politechnika Gdańska

OPINIA

w sprawie nadania profesorowi Tadeuszowi Lutemu tytułu i godności
Doktora Honoris Causa Politechniki Koszalińskiej

W ostatnich dziesięcioleciach tworzenie nowych materiałów stało się fascynującą dziedziną badań naukowych i opracowywania zaawansowanych technologii. Ten obszar nauki to świat inżynierii materiałowej, czyli nauki o strukturze, budowie, właściwościach i technologii wytwarzania nowych materiałów. Inżynieria materiałowa jest dziedziną interdyscyplinarną łączącą w sobie fizykę, chemię, mechanikę, informatykę oraz elementy wielu innych nauk.

Już dzisiaj struktury nowoczesnych materiałów projektowane są od poziomu atomów, a tworzenie takich materiałów to domena rodzącej się nanotechnologii w inżynierii materiałowej. Jej znaczenie będzie rosło, gdyż w skali atomów napotykamy na liczne zjawiska fizyczne natury kwantowej. Nowo poznane materiały i ich właściwości wynikające z zachowań kwantowych znalazły już zastosowania i otworzyły rynki o wartości miliardów dolarów. Ocenia się, że za 10 lat około 15 procent produktów gospodarki światowej będzie wytwarzanych z udziałem nanotechnologii.

Co więcej, od kilku lat ta dyscyplina wiedzy stanowi jeden z głównych priorytetów w programach badawczych Unii Europejskiej. Wygląda na to, że nanotechnologie w inżynierii materiałowej wywierają coraz większy wpływ na naszą materialną egzystencję. Pozwalają bowiem na takie organizowanie atomów i molekuł, by utworzone nanostruktury działały jako nanomaszyny, nanoobwody elektryczne czy jako nanoroboty. Obecnie działają już atomowe przełączniki, molekularne przekładnie, pompy a nawet pojazdy. Z udziałem wyrafinowanych na-

notechnologii otrzymano już pierwsze samopowielające się układy wieloatomowe oraz samoorganizujące się monowarstwy atomów na podłożach, co ma ogromne znaczenie dla rozwoju mikroelektroniki. W laboratoriach pracują już pierwsze tranzystory jednoelektronowe (kropki kwantowe), czyli zbliża się era nowej generacji tak zwanych komputerów kwantowych. Te wszystkie osiągnięcia nie byłyby możliwe bez szerokich interdyscyplinarnych badań podstawowych, przede wszystkim w obszarze chemii i fizyki ciała stałego.

W tym to właśnie obszarze nauki od szeregu lat, z wielkimi sukcesami, pracuje prof. dr hab. inż. Tadeusz Luty.

Tadeusz Luty urodził się 16 września 1942 roku w Hucie Krzeszowskiej. Po ukończeniu szkoły podstawowej i średniej, w roku 1960, rozpoczyna studia na Wydziale Chemicznym Politechniki Wrocławskiej. Studia te kończy w roku 1965, będąc wychowankiem profesorów: W. Rohledera, K. Pigonia i Z. Ruziewicza, uzyskując stopień magistra inżyniera w specjalności inżynieria chemiczna. Dalsza błyskawiczna kariera zawodowa i naukowa kandydata do godności doktora honoris causa związana jest z Politechniką Wrocławską.

W 1968 roku Rada Wydziału Chemicznego Politechniki Wrocławskiej na podstawie dysertacji „Dichroizm kryształów molekularnych w bliskiej podczerwieni”, wykonanej pod kierunkiem prof. Józefa W. Roledera, nadaje Tadeuszowi Lutemu stopień naukowy doktora nauk chemicznych. Cztery lata później, ta sama rada wydziału, na podstawie rozprawy zatytułowanej „Dynamika sieci kryształów molekularnych” nadaje dr. inż. Tadeuszowi Lutemu stopień naukowy doktora habilitowanego. W kolejnych latach, na podstawie zgromadzonego dorobku naukowego, Tadeusz Luty uzyskuje tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego (1980) oraz profesora zwyczajnego (1988).

Po doktoracie odbywa staże naukowe w Instytucie Fizyki Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Zjednoczonym Instytucie Badań Jądrowych w Dubnej. Po habilitacji przebywa na stażu w Uniwersytecie w Edynburgu (1973-74), w latach 1978-79 pracował w Instytucie Chemii Teoretycznej Uniwersytetu w Nijmegen w Holandii. Jako profesor wizytu-

jący pracował w USA (Uniwersytet Stanu Nebraska-Lincoln, Uniwersytet Stanu Colorado-Fort Collins), Francji (uniwersytety w Rennes i Lille) i Japonii (Uniwersytet Tokijski i Tokijski Instytut Technologiczny). Z grupami naukowymi tych uniwersytetów stale utrzymuje stałe kontakty i ścisłą współpracę naukową.

W latach 1987 – 1993 pełni funkcję prorektora Politechniki Wrocławskiej, a w latach 1999 – 2002 pełni funkcję dyrektora Centrum Materiałów Zaawansowanych i Nanotechnologii Politechniki Wrocławskiej. Obecnie ogromną satysfakcję, z uwagi na możliwość działania, daje mu sprawowanie funkcji rektora Politechniki Wrocławskiej (2002 – 2008) i przewodniczącego KRASP (2005 – 2008) – Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich. Ponadto, od roku 2005, jest członkiem Prezydium European University Association (EUA), a od 2007 r. członkiem Rady Zarządzającej Wspólnego Centrum Badawczego UE (Board of Governors of Joint Research Center).

Bardzo chętnie pracuje też ze studentami. Pomimo ogromu obowiązków – rektora Politechniki Wrocławskiej oraz przewodniczącego Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich – wykłada chemię fizyczną, termodynamikę statystyczną i fizykochemię ciała stałego.

Prof. dr hab. inż. Tadeusz Luty zajmuje się badaniami z zakresu nauk o materiałach, fizykochemią układów molekularnych. Bada dynamikę, przejścia fazowe i transformacje (fotoindukowane i detonacje) w materiałach molekularnych, aby przewidywać ich użyteczne właściwości.

Profesor Tadeusz Luty, poproszony o wyjaśnienie istoty prowadzonych badań dotyczących prac nad podstawami teoretycznymi dla fotoindukowanych transformacji materiałów molekularnych, odpowiedział:

„Najkrócej mówiąc: to współczesna alchemia. Wykorzystuje się ten efekt w tych procesach, gdzie cząsteczki silnie na siebie oddziałują, i to w strukturach prawie jednowymiarowych. Powstaje wtedy efekt fotodomina. Wystarczy wówczas tylko jeden kwant, żeby przetransformować kilkaset cząsteczek. Rodzi się pytanie o aplikację tych badań. Otóż, znajdują one zastosowanie tam, gdzie musimy osiągnąć

gigantyczną wydajność. Doskonałym miejscem zastosowania tych teorii w praktyce są nanotechnologie. Możemy z materiałów mało szlachetnych otrzymywać bardzo cenne, drogie i poszukiwane. Znamy już dokładnie energetykę i istotę tych procesów. Wiemy, jak np. grafit o warstwowej strukturze przemienić w trójwymiarową strukturę diamentu. Jak zamiast wysokiego ciśnienia czy temperatury posłużyć się wiązką lasera, aby przemienić materiał z jednej fazy w drugą. Kierunek badań, który mnie fascynuje, otwiera drogę do wszelkich transformacji zmieniających materiały na takie, które posiadają pożądane przez nas właściwości. A są to wtedy już materiały zaawansowane.”

Prof. Tadeusz Luty do nauki o materiałach wprowadził koncepcje pozwalające na przewidywanie uporządkowania, wielostabilności, funkcjonalności oraz reaktywności materiałów molekularnych w kategoriach silnie kooperatywnych procesów fizykochemicznych. Spośród wielu osiągnięć naukowych prof. T. Lutego na szczególną uwagę zasługuje:

1. Odkrycie mechanizmu kondensacji i krystalizacji strun „charge-transfer”, umożliwiającego unikalne porządkowanie cząsteczek przy pomocy impulsu światła. Prace nad fotoindukowaną transformacją tzw. „neutral-ionic” w kryształach molekularnych otwierają zupełnie nowe perspektywy badania dynamiki towarzyszących tym transformacjom zmian strukturalnych w ich naturalnej skali czasu. Wyniki tych badań stanowią długo oczekiwaną możliwość optycznej kontroli przejść fazowych i reakcji chemicznych w fazie stałej.

Co więcej, mechanizm ten jest zupełnie oryginalny i odmienny od proponowanego dla materiałów nieorganicznych, gdzie wywoływane impulsem światła zdelokalizowane wzbudzenie elektronowe powoduje daleko zasięgową niestabilność sieci i prowadzi do strukturalnego nieporządku. Ten nowy mechanizm proponowany przez prof. T. Lutego jest zaprzeczeniem powszechnie przyjmowanego w układach molekularnych mechanizmu transformacji niezależnych cząsteczek. Tworzenie się strukturalnie zrelaksowanych strun CT, jako obiektów mezoskopowych, jest przykładem samoorganizującego się i kooperatywnego procesu przeniesienia elektronu. Stanowi koncepcyjny pomost po-

między reakcjami przeniesienia elektronu i elektronowo stymulowanymi strukturalnymi przejściami fazowymi, niezmiernie ważnymi tak w fizyce, chemii, jak i biologii.

2. Wprowadzenie koncepcji elastycznych multipoli dla ilościowego opisu wnęki reakcyjnej, ciśnienia chemicznego i kooperatywnych oddziaływań natury elastycznej w reakcjach chemicznych i transformacjach niskosymetrycznych układów molekularnych.

Dorobek naukowy prof. Tadeusza Lutego (stan na 30 listopada 2007) to 139 oryginalnych prac naukowych, publikowanych w czołowych czasopismach z tzw. listy filadelfijskiej: *Science*, *Phys. Rev. Lett.*, *Phys. Rev. J. Am. Chem. Soc.*, *J. Chem. Phys.*, *J. Phys. Chem.*, *Chem. Phys. Lett.*, ogromna ilość komunikatów i referatów kongresowych, w tym wiele jako *invited speaker*. Jest ponadto autorem i współautorem wielu skryptów, podręczników i monografii. Prof. T. Luty jest członkiem rad redakcyjnych czasopism naukowych: *Acta Physica Polonica*, *Material Science* oraz *Wiadomości Chemicznych*, a także członkiem rad naukowych: Instytutu Niskich Temperatur i Badań Strukturalnych PAN, Instytutu Fizyki Molekularnej PAN, jak również wielu stowarzyszeń i towarzystw naukowych. Prof. Tadeusz Luty wypromował w Polsce sześciu doktorów nauk chemicznych i fizycznych oraz dwóch doktorów w Stanach Zjednoczonych. Jeden z jego wychowanków uzyskał już tytuł naukowy profesora.

Za swą działalność naukową i organizacyjną prof. Tadeusz Luty otrzymał wiele odznaczeń i nagród, w tym między innymi: nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Nagrodę Polskiego Towarzystwa Chemicznego, Nagrodę Sekretarza PAN, Japanese Society for Promotion of Science, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Medal im. Jana Zawidzkiego Polskiego Towarzystwa Chemicznego, Medal Czech Technical University in Prague, First Class, a ostatnio – Medal Polskiej Akademii Nauk im. Mikołaja Kopernika.

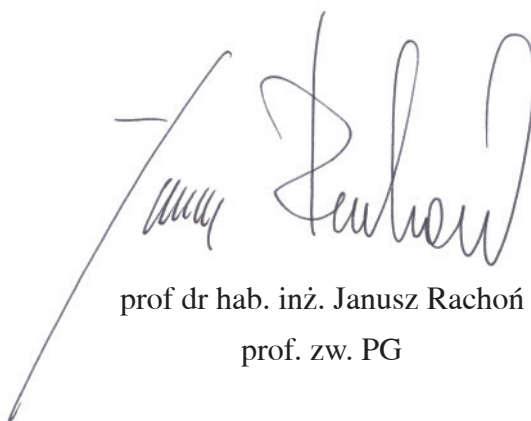
Prof. dr hab. inż. Tadeusz Luty ma tytuł i godności doktora honoris causa: Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu oraz Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu.

Konkluzja

Prof. dr hab. inż. Tadeusz Luty jest jedną z czołowych postaci polskiej nauki. Jest przykładem profesora akademickiego, który swój potencjał intelektualny, zdolności organizacyjne i energię umiejętnie rozdziela na rozwiązywanie problemów w zakresie badań podstawowych, jak i badań aplikacyjnych, pozostając równocześnie doskonałym dydaktykiem zaangażowanym w proces upowszechniania wiedzy. Działa aktywnie na rzecz integracji środowiska akademickiego, tak krajowego, jak i europejskiego, kierując pracami Konferencji Akademickich Szkół Polskich oraz działając aktywnie w Prezydium European University Association, skutecznie występując w obronie prawa wolności badań naukowych i autonomii uczelni wyższych.

W opinii recenzenta osiągnięcia naukowe prof. Tadeusza Lutego, wpływ, jaki wywarł na rozwój inżynierii materiałowej oraz więź z polskim i europejskim środowiskiem naukowym, w pełni uzasadniają wniosek Wydziału Mechanicznego Politechniki Koszalińskiej o nadanie mu tytułu i godności Doktora Honoris Causa Politechniki Koszalińskiej.

Wniosek ten w pełni gorąco popieram.

prof dr hab. inż. Janusz Rachoń
prof. zw. PG

WYSTĄPIENIE DOKTORA HONORIS CAUSA

prof. dr. hab. inż. Tadeusza Lutego

**Magnificencjo, Wielce Szanowny Panie Rektorze,
Prześwietny Senacie Politechniki Koszalińskiej,
Ekscelencje,
Magnificencje Państwo Rektorzy, Drodzy Przyjaciele w nauce,
Szanowni i dostojni Goście
zaszczycający uroczystość i mnie osobiście,
Panie i Panowie,**

Otrzymana godność i ta uroczystość jest dla mnie wielkim darem wspólnoty akademickiej Politechniki Koszalińskiej.

Magnificencjo, Panie Rektorze, na Pańskie ręce składam podziękowania dla całej wspólnoty; Prześwietnemu Senatowi Politechniki Koszalińskiej dziękuję za przychylność dla przewodu i uchwałę nadającą mi tytułu doktora honoris causa. Dziękuję Panu Rektorowi za podjęcie roli Promotora w honorowym przewodzie. Ich Magnificencjom Rektorom, Panom Profesorom: Józefowi Gawlikowi z Politechniki Krakowskiej, Włodzimierzowi Kurnikowi z Politechniki Warszawskiej oraz Januszowi Rachoniowi z Politechniki Gdańskiej wsparcie swoimi przychylnymi recenzjami.

Szanowni Państwo,

Dane mi jest przez przychylność Niebios i życzliwość społeczności Politechniki Koszalińskiej, dołączyć do wspólnoty i grona doktorów honoris causa tej uczelni. Jestem szczęśliwy, że łaskawy Los daje mi świętować tę chwilę wraz z gronem moich przyjaciół – rektorów polskich uczelni akademickich.

Spotyka mnie zaszczyt, który nakazuje odnieść go do tradycji tytułu doktora honoris causa. Już w roku 1815 Uniwersytet Jagielloński

w liście do Dyrekcji Edukacji Narodowej domagał się uprawnień „...dawania zaszczytu doktoratu mężom, którzy w świecie wsławili się przez pisma swoje uczone i pożyteczne, które to dyplomata nazywają honorifica, dla rozróżnienia ich od tych, które drogą zwyczajną udzielane bywają”. Od roku 1833, Wewnętrzne Urządzenie Szkoły Głównej Krakowskiej stwierdzało, że „...uczni, szczególniejsi dobroczyńcy i protektorowie Uniwersytetu, mogą bez egzaminu i dysertacji otrzymać dyplom honorowy na honorowego doktora, ...bez prawa żądania przywilejów do rzeczywistego stopnia doktora przypisanych”. Jeśli w opinii Senatu Politechniki Koszalińskiej zasłużyłem na tę godność, to znaczy, że mam w życiu szczęście.

Chciałbym powiedzieć dziś Państwu o „mojej nauce”, o rektorskiej misji, którą pełnię i o tym, jak obie te „przygody” doprowadziły mnie do entuzjazmu dla Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii.

Drodzy Państwo,

Pozwólcie, że opowiem o „mojej nauce”. W swej naukowej karierze wielokrotnie ponosiłem porażki, uczyłem się pokory wobec Natury i odczuwałem, jak jej tajemnice pobudzają ciekawość! Fascynacją moich ostatnich lat dociekań naukowych stała się fizykochemia w nanoskali i związana z nią nanotechnologia. Dla fizyka i chemika jest to „jego” naturalna skala, do niedawna niedostępna dla obserwacji. Zjawiska, które nas fascynują, odbywają się nie tylko w nanoskali przestrzennej, ale i w nanoskali czasowej, a właściwie jeszcze mniejszej. Poglądowym odniesieniem naszej wyobraźni do tej skali jest przyrównanie długości 1 nanometra (jednej miliardowej części metra) do długości włosa, jaki urośnie w czasie, kiedy mężczyzna podnosi golarkę do swej brody! A skala czasu? Procesy chemiczne dzieją się w skali tzw. pikosekund, a więc jednej części z tryliona. Jest to przeciętny czas potrzebny do wykonania amplitudy ruchu atomu w cząsteczce. To, co zawsze fascynowało fizykochemików, to chęć śledzenia tych ruchów wprost, a więc niemal dokładna obserwacja zmian położenia i stanu atomów, cząsteczek w różnych procesach fizykochemicznych.

Stało się to możliwe w ostatnich latach dzięki postępowi wielu tech-

nik eksperymentalnych, a postęp ten niewątpliwie dokonał się dzięki ...naszej chęci poznania! Tutaj nawiążmy do wielkich projektów, jak ten ostatni ...poszukiwanie dowodu na istnienie bozonu Higgsa, cząstki mającej nam zdradzić tajemnicę w chwili 10^{-20} sekundy po wielkim wybuchu. Projekt realizowany w CERN-ie jest w gruncie rzeczy ogromnym przedsięwzięciem i wyzwaniem inżynierskim, poczynając od precyzji wiercenia tunelu kołowego o długości 29 kilometrów (jakież to przedsięwzięcie geodezyjne! – precyzja w ułamkach milimetrów), kończąc na magnesach nadprzewodzących, czy analizie liczby danych o niespotykanej gęstości. Można nawet rzec, że dla obserwacji coraz mniejszych części materii w coraz krótszych skalach czasu potrzebne są zawsze większe instalacje, w odwrotnej proporcji. Mam często wrażenie, że to inżynierowie czynią postęp możliwym, fizycy i chemicy stawiają pytania. To prawda, że często pytania są ważniejsze od odpowiedzi.

Tak też dla badania pikosekundowych procesów w nanoskali konieczne jest skorzystanie z instalacji synchrotronowych, pozwalających na rozpraszanie promieniowania X z dostateczną intensywnością, aby obiekty nanoskopowe mogły dawać znaczące efekty. To, co nas zaciekało, to możliwość wywoływania lokalnych zmian w materiałach przy pomocy bardzo krótkich impulsów światła i obserwowanie, poprzez rozpraszanie promieniowania X, jakie zmiany strukturalne to powoduje. Technika ta, naśladująca technikę stroboskopową używaną przez disc jockeyów w klubach nocnych, nazywana ultraszybką fotokrystalografią, już wcześniej dawała wiele informacji na temat zmian konfiguracji cząsteczek białek w procesach biologicznych; z bardziej znanych to zmiany konformacji mioglobiny pod wpływem cząsteczek tlenu węgla. Udało się nam zaobserwować zmiany w położeniach atomów w kryształach, który doznaje fototransformacji ze stanu neutralnego do jonowego. Przygotowując ten eksperyment przez ponad 10 lat, poprzez teoretyczne dociekania i budowanie modeli oraz ich potwierdzanie szeregiem uzupełniających eksperymentów, odkryliśmy, że ...światło potrafi porządkować cząsteczki, tworzyć nowe struktury o nowych właściwościach, w tym przypadku – ferroelektrycznych. Kiedy pojawiła się nasza *(we współpracy z kolegami z uniwersytetów we Francji i Ja-*

ponii) praca na ten temat w „Science”, na stronie internetowej, jeden z tzw. internautów napisał: „ot, a może diamenty z węgla, to kupię parę kilo”. Wspaniała intuicja, już od paru lat trwają prace, z sukcesami, nad otrzymywaniem „diamentu” z grafitu na drodze fotoindukowanej transformacji, a mój doktorant pracuje w Tsukubie nad tym problemem teoretycznie. Jest to możliwe, bowiem w nanoskali transformacje, które znamy z makroskali, przebiegają wzdłuż innych, mniejszych barier energetycznych. To, co Natura tworzy przez miliony lat (*geologiczna skala czasu*) w warunkach ogromnych ciśnień i temperatur, w maleńkiej skali i krótkim czasie może powstać pod wpływem światła. W nanoskali impuls światła pozwoli na pokonanie niezbyt wysokiej bariery energetycznej przejścia do struktury diamentu – wysokość tej bariery zależy właśnie od skali, czyli zakresu zmian strukturalnych. Choć brzmi to pretensjonalnie, lubię, jak te fascynacje nazywa się **współczesną alchemią**; zajęcie jest równie fascynujące, wymaga poświęcenia ludzi wierzących w ideę i podobnie jak alchemia ...nie przyniosła złota, czegoś trwałego, tak i tutaj nie otrzymamy materiału termodynamicznie trwałego. Ale, czy potrzebujemy takiej trwałości na lata, wieki? Nawet diament nie jest na zawsze, prawda?

Skoro o diamentach mowa, to wspomnę też o moich zainteresowaniach procesem detonacji. Jeden z najbardziej fascynujących procesów transformacji chemicznej, dotąd w szczegółach niepoznany. Jak to się dzieje, że energia mechaniczna jest transformowana i potęgowana do takiej wielkości, jaką obserwujemy w procesach detonacji, rozkładu ciała molekularnego pod wpływem uderzenia? Nie zamierzam Państwu opowiadać o naszych niepowodzeniach w dociekaniu mechanizmu tego procesu, raczej to, że w procesie detonacji powstają nanodiamenty o rozmiarach kilku nanometrów (twory zawierające kilkaset atomów węgla), a struktury te stanowią nawet do 25 procent powstałej po wybuchu sadzy. Wiemy już też, że swoista morfologia tych nanodiamentów jest jednoznacznym śladem użytego materiału detonacyjnego, tak też się identyfikuje materiał użyty do wybuchu. Co ciekawe, tak powstałe nanodiamenty same stanowią swoisty rezerwuuar energii i podlegają dalszym transformacjom: w temperaturach bliskich 2000 K przemieniają

się w struktury „cebulowe” a pod wpływem impulsu światła same ulegają gwałtownej dekompozycji. Świat w nanoskali jawi się więc pełen zadziwiających zmian! Niektórym badaczom chciałoby się nawet nazywać te twory w nanoskali... nowym stanem materii!

Rewolucja związana ze skalą materiałów oraz ich powszechna obecność jest porównywana często do fal tsunami; niedostrzegane, kiedy nie dotkną brzegu – nadejście tej rewolucji jest niechybne i wszędzie! Kto z Państwa czytał *The Diament Age*, Neila Stephensona? To książka, która kiedyś była z gatunku „science fiction”, gdzie wszystko budowało się z atomów – ot taka fantazja na temat nanotechnologii. Jak to z rewolucją, trzeba być czujnym a niekiedy się bać. Tak i nanotechnologię już próbuje się wgnieść do kategorii „zagrożeń”, bo boimy się możliwości samoreprodukcji nanorobotów i innych tworów. I co najciekawsze, te „zagrożenia” akcentują ludzie uważani za ojców nanomaszyn, zbudowanych z pojedynczych atomów cząsteczek. Nanomaszyny to już fakt, ale zagrożenia to – wedle mnie – stale fantazja...

Drodzy Państwo, Szanowni Goście,

W tej swoistej „pogoni” za wyzwaniem na granicy swych kompetencji, kiedy już uchwyciłem skrawek tajemnicy fotoindukowanych transformacji, przyszła chęć służenia nauce w nieco inny sposób – przyjąłem wyzwanie do funkcji rektorskiej. W decyzji podjęcia się funkcji rektora upatrywałem szansę swoistej spłaty za możliwości, jakie miałem, aby oddawać się swym pasjom w przeszłości, ale też jako szansę propagowania nowych nauk, tak ważnych dla naszego kraju, szczególnie w nowej rzeczywistości. W tym swoistym klubie rektorów, początkowo w Kolegium Rektorów Wrocławia i Opola, a potem dzięki wspólnemu myśleniu wspólnoty rektorskiej kraju, w KRASP-ie, poznałem i zaprzyjaźniłem się ze wspaniałymi uczonymi i artystami. Starłem się kontynuować wieloletnie już tradycje KRASP-u, pamiętać o korzeniach i misji, dla której istnieje nasza konferencja. Myślę, że po ostatnich trzech latach Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich pozostała „instytucją” niezależną, autentyczną i partnerem trudnym, a obok swej wielkiej misji stania na straży autonomii uniwersytetu i wolności

akademickiej, że była dla nas wszystkich na co dzień ...lekarstwem na samotność rektora.

Nauczyłem się patrzeć na polskie środowisko naukowe i akademickie w jego wielowymiarowej i wielobarwnej przestrzeni, wsłuchiwać się w jego tętno i mierzyć temperaturę stałej troski o jego dobro. Stąd tak bardzo upominałem się o dostrzeganie i docenianie wielu inicjatyw, jakie KRASP podejmował, w wielu wypadkach wyprzedzając pomysły, często nazywane reformami. Twierdzę, że nikt w naszym kraju nie przechowuje „pamięci” naszego środowiska, jego postulatów, propozycji i wyrażanej w dokumentach troski o przyszłość. Jediną instytucją zachowującą tę pamięć jest właśnie KRASP poprzez swoje struktury, szczególnie Konferencje poszczególnych „typów” uczelni wyższych.

Wiem, jaki drzemie w polskich uczelniach potencjał intelektualny i wbrew potocznym sądom wypowiedianym często bez znajomości środowiska, jest wielka wola naprawy i poprawy warunków wykonywania naszej naukowej i akademickiej misji. Jest też wielka potrzeba działania razem – świadczą o tym integrujące środowiska akademickie kolegia rektorów ośrodków akademickich. Przekonałem się o tym we Wrocławiu, gdzie zrodziła się wspólna z władzami miasta idea starania się o siedzibę Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii. Mijają już trzy lata od chwili pierwszego anonsu Przewodniczącego Komisji Europejskiej, Jose Manuel Barroso, o potrzebie ustanowienia Instytutu, który zadba o trzeci wierzchołek trójkąta wiedzy – innowacje. Dostrzeżliśmy w tej idei ogromną szansę nie tylko dla naszego środowiska i regionu, ale nade wszystko dla naszego kraju. Możemy z całą pewnością stwierdzić, że dzięki tej inicjatywie łatwiej trafialiśmy z argumentami do polityków, aby znaczniejsze kwoty z tzw. funduszy europejskich przeznaczyć na edukację – badania – innowacje. Tak się złożyło, że od początku tej inicjatywy mogłem ją również wspierać na forum europejskim w European University Association. A sceptyków i krytyków tego pomysłu było wielu, w pierwszej fazie zdecydowanie więcej niż zwolenników. W miarę upływu czasu i upustu emocji („kto komu zabierze pieniądze”), dojrzewiała obecna koncepcja sieci tzw. węzłów

wiedzy i innowacji. Wierzę, że Polska będzie siedzibą co najmniej jednej ze wspólnot wiedzy Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii, że otrzyma ten prestiż na podstawie kryterium naukowej doskonałości, że będzie to znak przystąpienia naszego kraju do grona tych, którzy swój rozwój wiążą z wiedzą, a moje wnuki nie będą miały wątpliwości, co do wyboru miejsca na studia i karierę.

Wielce Szanowni Państwo,

Na koniec proszę mi pozwolić na refleksję „człowieka spełnionego”. Pozostając pod przemożnym wpływem wykładu Pana Rektora, Profesora Jerzego Stuhra, wygłoszonego z okazji otrzymanej przez Niego godności Doktora Honoris Causa Uniwersytetu Śląskiego, ufam, że przeżywam dwie fazy swego zawodowego życia, dzięki Bogu, jednocześnie. To samotność, którą przeżywam jako rektor, oraz spełnienie, jakie mi towarzyszy w poczuciu, że w mojej nauce zrobiłem to, na co mnie było stać. Myślę, że oba doświadczenia, pasja tworzenia w nauce i potrzeba służenia środowisku poprzez rektorską misję, w jakimś sensie spotykają się w tej „obsesji” Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii, w jakimś też sensie prowadzą mnie w stronę wyzwań i ...niekompetencji. Co ja wiedziałem o innowacjach? Jeszcze parę lat temu myślałem to z inwencjami. Teraz wiem, że innowacje wymagają szczególnego klimatu społecznego tworzonego przez całe społeczeństwo z pomocą ludzi nauki, edukacji i przedsiębiorczości. Tzw. trójkąt wiedzy winien więc w swych wierzchołkach zawierać badania, edukację i przedsiębiorczość, a innowacja stanowić jądro tego trójkąta. Za Horstem Sobolem, szefem *European Research Advisory Board*, przytoczę słowa prezydenta *Max Planck Society*, profesora Huberta Marki, który powiedział „*You cannot create innovation, you can only let it happen or stand on its way*”. Dlatego tak ważna jest interdyscyplinarność w naszych badaniach, w naszym myśleniu i w naszym działaniu.

Tak też formułuję, w podziękowaniu za otrzymana godność, moje życzenia dla społeczności akademickiej Politechniki Koszalińskiej, od dziś również i mojej Alma Mater.